

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

SZERKESZTŐI SZÁLLÁS:

Belső farkas-utca 78. sz. alatt gr. BÄNFÉ-ház emeletében.

Megjelen a lap hetenkint háromszor u. m. kedden, csütörtökön és szombaton délelőtt.
 Ára évnegyedre 3 ft. o. é. Hirdetési ár: négyhasábas sorát először 7 kr., másodsor 6 kr., harmadsor 5 krajczár o. ért. s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj. Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezelik.
 A „nyilatkozat”-i cikkek sora után 20 kr. előleges beküldése mellett a szerkesztőséghez czímzendők.

KIADÓ-HIVATAL:
 Középutca, STEIN J. könyvkereskedése.

Kolozsvár, január 27.

(D) Egy pár hete már, hogy a magyarügy élénkebben foglalkodtatja a bécsi journalistikát, de még ekkor nem mondhatni, hogy a kiegyenlítési frasisokon túl mentek volna.

A vitatkozás azonban, mely a pesti s bécsi lapok közt foly, mindenesetre tisztázta az eszméket; világosan belátják, miképp a magyarok kedvezőbb hangulatának értelmezése nem lehet az, hogy a nemzet kész leend a birodalmi tanácsba bemenni, sőt e részben már annyira tisztultak Bécsben is a nézetek, miképp a centralistikus irányúnak hirdetett, s tán legolvasottabb lap a „Presse” már több méltánnyal szól a magyarügyhöz, s nem régen monda ki azon nevezetes tételt, hogy „végre is Ausztria nem a februári alkotmány chablonja kedvéért létezik”; és több lap hirdeti, hogy Schmerling urnak sem célja a magyarokat a Reichsrathba erőszakolni, sőt inkább arra törekszik a magyar országgyűlés óhaj-tása által, hogy a királyi előterjesztvények alapján már a kiegyenlítési tractatusok elkezdődjenek.

De hogyan kell e célból a kormánynak kiindulnia, ez a kérdés.

A pesti journalistika e részben elmondá irány-nézeteit, mely oda megy ki, hogy csak kettő közt lehet választani: vagy a „Verwirkt”, vagy a jog-folytonosság elmélete közt; harmadik út nincsen.

A „Botschafter” a centralisták kedvencz vessző-paripájára ülve, azon ellenvetést kockáztatja, hogy Erdélyt és Horvátországot csak nem lehet erővel behajtani a magyar parlamentbe. Régen elmondottuk e részben nézetünket. Hívják csak meg Erdélyt s bizonynyal minden törvényhatóság elküldi köveit. Egyébiránt is a magyar királyság törvényho-zása soha sem szokott oly csekély számra apadni le, hogy szavazatképtelen legyen, s ha egy két törvényhatóságnak tetszenék elmaradnia, nincs szükség irányában semmi erőszakolásra; mindenki tudja azon régi törvényes elvet, hogy „absentes caret voto.” Egyébiránt a jogfolytonosság elismerésénél nem az a kérdés, hogy egyik vagy másik nemzettörődék, s egyik vagy másik helyhatóság hogyan fogja magát tartani? A jog létezik s annak mindenki engedelmessékedni köteles, míg a törvényhozás nem változtat azon.

A mint a korona a jogfolytonosság álláspontját teljesen elfoglalja, talán kinevezi a magyar min-isteriumot, s a hozott képviseleti jogok alapján összehívja a korona tartományait, és így aztán kezdetét veszik a tractatusok, melyek az ország, a korona és a közös birodalom közti viszonyokat egy-felől, másfelől pedig a magyar királyságban alakult és létező tartományok, helyhatóságok és népek vi-szonyait megállapítják.

A legelső kérdés azonban az, hogy egy ily kez-detnek minél biztosabb eredménye legyen.

E célra tisztába kell jönni az uralkodó, a magyar királyság és az osztrák kormány végcél-jaival.

Ha az uralkodónak határozott szándéka a ma-gyar constitutiót helyreállítani, csak annyira számít-ván a transactio eredményeire, a mennyit e rész-ben a királyság közvéleményétől minden fisikai nyo-más nélkül kivívhatni: akkor a kérdés tisztába hoz-ható, mert a Lajthántuli rész, melynek az uralkodó saját ösztönéből adta alkotmányos életét, nem vethet gátot az uralkodó felség ez ügybeni elhatározásának.

Ha ellenben az uralkodó felség az általa ado-mányozott alkotmány által souverain jogait megszo-rítva érzi, s a kiegyezkedés fonálát kezéből kiadva két koronájának népeire bizza: itt azonnal tisztába kell jönni, hogy az osztrák császárságot képviselő kormány akarja-e megtagadni a magyar országgyű-lés örökidőkben létezett sarkalatos jogait?

A magyar nemzet kebeléből ekkor egyetlen nyilatkozat sem történt ezen sarkalatos jogok fel-adása iránt; minden remény a transactiora nézve ab-ban öszipontosult, hogy ezen sarkalatos jog megma-radása mellett illesztessék össze a két alapjogu s két természetű állam alkotmánya oly móddal, hogy

a közös dynastia hatalmi állása, s az általa össze-tartó birodalom erőegysége rövideget ne szenvedjen.

Az a kérdés, hogy a bécsi ministerium ezen reményt mennyire méltatja, és ezen méltatás hatá-rozza aztán el azt, hogy a transactionak mennyi részben lehet eredménye?

Ha a félhivatalos sajtó a ministerium nézeteit hűn adja vissza, ugy sajnosan kell arra követke-ztetnünk, hogy egy összehívandó országgyűlésnek is végsorsa hasonló lehet az előbbenihez, miután ek-kor nem látszanak kibékülni azzal, hogy pénze s vére felett maga az ország rendelkezze, hanem e jogott a közös birodalom képviselőitén tartják fen.

A magyar ös intézvénnyek szerint szintén ren-delkezett, de csak is az uralkodó a magyar vér és pénz egy része felett, a közbirodalom érdekében is; a sorkatonaság, mit a királyság állított ki és tar-tott, az uralkodó hadizeneti jogából kifolyólag volt intézkedése alá helyezve s csak a nemesi fölkelés nem tartozott a magyar királyság határain tul men-ni; de ugy e katonaság létszámát, mint a birodal-m közös szükségére fordított adót mindig az or-szágyűlés határozta meg. E jog most a kérdé-s sarkpontja, a melylyel a ministeriumnak tisztába kell jönni, ha a kancelláriától azt várja, hogy ered-ményhez vezető országgyűlést hívjon össze.

A magyar alkotmányos jog azon része, mely régebbi intézményeink szerint a királyi teljhatalom-nak volt fenhagyva, képezheti jövőre a birodalom kétrésze közti alkotmányos érintkezés és összeköt-tetés tárgyát. Ugy hisszük, hogyha ez elv a császár-ság által el lesz ismerve, többé az ő és a magyar királyság érdekei nem lesznek összeilleszthetlenné, és ily irányban egy leendő országgyűlés által a ki-egyenítés céljai elérhetők.

A magyar ministerium történhető kinevezése, csak első mozzanat egy ily országgyűlés előkészí-tésére; legfellegb egy ad hoc országgyűlés leendene, mely egy ily ministeriumot az előkészületekre meg-bizna, s az átmenti magatartásra nézve, ugy e mi-nisteriumnak, mint a nemzetnek irányt adhatna; e ministeriumnak lenne aztán nagy feladata, ugy az eszméket, mint saját pártját előkészíteni s eszme-cserék folytán annyira tisztázni a kölcsönös nézete-ket, hogy egy ily aztán összehívandó országgyűlés a végleges megállapodások felett sikerrel határoz-hasson.

Mindezeknél fogva azt hisszük, hogy nem egy két hó alatt várhatni a transigáló országgyűlést; azon-ban általában el van ismerve, hogy ezen létező belvi-szály a birodalom utolsó erejét folyvást meríti ki, és a mostani állapot naponta mind terhesbbé s tarthat-lanabbá kezd válni.

Nem csodálkozhatni tehát, hogy a magyar kér-dés ismét élénk discussiok tárgya lett, és jóslják, hogy a magyar ministerium kinevezése már szóban forog.

Az új bélyeg- s illetéktörvény.

Olvasóink tájékoztására közzé teszük a fokozatokat a pótlék betudásával az 1863. évi jan. 1. életbelépett vál-toztatások nyomán.

I. Fokozat.

75 felül	75 frtig	frt	7 kr.
150	150	—	13
225	225	—	19
375	375	—	23
750	750	—	63
1,125	1,125	—	94
1,500	1,500	1	25
3,000	3,000	2	50
4,500	4,500	3	75
6,000	6,000	5	—
7,500	7,500	6	25
9,000	9,000	7	50
12,000	12,000	10	—
15,000	15,000	12	50
18,000	18,000	15	—
21,000	21,000	17	50
24,000	24,000	20	—
27,000	27,000	22	50
30,000	30,000	25	—

30,000 frton felül minden további 1,500 frtól 1 frt 25 kr illeték fizetendő, melynél az 1,500 frton alóli mara-dékösszeg teljesnek tekintendő.

II. Fokozat.

20 felül	20 frtig	frt	7 kr.
40	40	—	13
60	60	—	19
100	100	—	32
200	200	—	63
300	300	—	94
400	400	1	25
800	800	2	50
1,200	1,200	3	75
1,600	1,600	5	—
2,000	2,000	6	25
2,400	2,400	7	50
3,200	3,200	10	—
4,000	4,000	12	50
4,800	4,800	15	—
5,600	5,600	17	25
6,400	6,400	20	—
7,200	7,200	22	50
8,000	8,000	25	—

8,000 frton felül minden további 400 frtól 1 frt 25 kr illeték fizetendő, melynél a 400 frton alóli maradékösszeg teljesnek tekintendő.

III. Fokozat.

10 felül	10 frtig	frt	7 kr.
20	20	—	13
30	30	—	19
50	50	—	32
100	100	—	63
150	150	—	94
200	200	1	25
400	400	2	50
600	600	3	75
800	800	5	—
1,000	1,000	6	25
1,200	1,200	7	50
1,600	1,600	10	—
2,000	2,000	12	50
2,400	2,400	15	—
2,800	2,800	17	50
3,200	3,200	20	—
3,600	3,600	22	50
4,000	4,000	25	—

4,000 frton felül minden 200 frt után 1 frt 25 král több illeték fizetendő, a 200 frtnál kevesebb maradék, tel-jesnek tekintetik.

Az 1862. dec. 13-i törvény által az eddig fenállott fokozatok közül az I. megváltozott, a II. változatlanul ma-radt s még egy harmadik hozzácsatoltatott. Az I. fokozat váltókra, kereskedők által kiadott, kereskedőkhez intézett pénztalványokra, továbbá nyilvános intézetek által érték-papírokra vagy árúkra, de csak három hónapra kölcsönzött vagy meghosszabbított előlegezésekről adott adósevelekre vonatkozik; a III. fokozat kölcsön s szolgalmi szerződések-re, részvény- s kúltársulatokra, sorsjátéknyereményekre, reményvételekre, életjáradék, vétel-, csere- s szállítmányi szerződésekre. Minden egyéb jogügyletet, melyek után a fokozat szerint az illetékek fizetendők, s itt sem mint az I., sem mint a III.-hoz tartozók nincsenek fölemelve, mint pél-dául nyugták stb., a változatlanul maradt II. fokozat érvé-nyes. Azon okmányokra vonatkozólag, melyek eddig iven-kint 15 kros bélyegnek voltak alávetve, továbbá részleg azokra, melyek 36 kros bélyeglet igényeltek (t. i. beadvá-nyok s jegyzőkönyvek peres eljárásban, bűnvádiban vagy azon kívül), változás nem történt; minden egyéb okmányok-nál a bélyeg rendszerint 36 krról 50 krra, 72 krról 1 frtra emeltetett.

Arverés iránti folyamodványok, vagy polgári tör-vényszékekhez intézett beadványok, melyek hirdetmény ki-adását szükségelik, ivenkint 1 frt.

Lényegesen vannak megváltoztatva a beadványok ille-tékei (törvényszékekénél 36 kr, közigazgatási hatóságoknál 50 kr.), az itélétekek (a főtárgy értéke szerint 50 frtig — 1 frt 50 krajczár, 50 forinton felül 200 frtig — 2 forint 50 krajczár, 800 forintig 5 forint, 800 forinton felül a megítélt vitatárgy értékének 1/2 perzentje; ha a tárgy nem becu-lendő meg, — 12 frt); felebbezésekek (5 és 10 frt az első ívtől), folyamodásoké 1 frt beiktatási folyamodásoké (10 frt az első ívtől) stb. E határozatok a jelen év kezdétől ha-tályba léptek, s ez időtől kezdve a váltótörvényszékekénél szokásban volt taksák helyett a bélyegilletékek fizetendők.

Bélyegszonkításoknál a lelet (Befund) 10-szeres bünte-tést von maga után. (I. T.)

Bardocz, (Erdővidék) jan. 16.

A farsang beálltával, a falusi élet egyszerű köréből, sem táncszigalmakról, sem műkedvelői előadásokról nem tudósíthatom e lapok tisztelt szerkesztőségét; mert ezek hi-ányában élünk, ugy szintén a nevezetesebb újdonságoknak is, mert az olykor-olykor egyik a másikhoz tett barátságos látogatásaink az ismert magyar vendégszeretetről fogva, csak a S. B. egyik becses levelezőjének újdonság, a mit az az említett lap mult évi egyik számában oly hőiesen meg is énekelt; hanem irok községtünk keblében előforduló hiányok-

ról, melyek remélem, inkább tudatlanság- mint rossz akaratból származnak. Habár községünk nem tartozik a nagyobb falvak sorába, mégis hibául róhatnám fel, hogy nincsen egy kis olvasó-egylet, hol az ily hosszú téli estéken, a koremai poharász helyett, egy-egy életrevaló lapból olvasna, azt kölcsönösen magyarázva, a korral haladjon; ha fájdalommal nem tapasztalnám, hogy mily kevés olvasni és írni képes egyén létezik itt. Kérdem tán valaki ezek száma évről évre szaporodik-e vagy apad? Tekintve községi iskolánk silány voltát, aligha azt nem lennék kénytelen felelni: hogy még eddig a status quo-ban vagyunk.

Lelkeszeink, iskolatanítóink elég buzgón fáradoznak a községi iskolák czélszerű vezetésén; de a gyermekek számára megkívánható könyveket és írói kellékeket saját zsebükből meg nem vásárolhatják, és így még jómódu szülők gyermekeinek is az 1700-ban megjelent zsolzart füstös szakadozott betűt kénytelen tanítója magyaráztatni, mely egészen új tantárgyat képez, s a gyermek, ki ily könyvből tanult, a világ minden kincseiről sem tudna egy újabb könyvből, egy mondatot elolvasni. Ezen hiba a szülők banyagságában felel, kik sajnálják czifra öltönyeikről egy pár garast megvonva, azt gyermekük nevelésére fordítani.

Pedig hogy mily nagyfontosságú a falusi iskolák rendes szervezése, azokban a czélszerű oktatás, azt onnan ítéltetjük meg, ha tekintetbe vesszük, miszerint a községekben az előjárók közülük választatnak, s ha a gyermek iskolában, jövévelében nem nőtt fel, miként lehet abból értelmes s csak helyes felfogással bíró előjárót is válni. Ez adott azt hiszem okot, mert tudatlanságnak és nem rossz szándéknak akarom tudni, hogy községünkben előforduló rendtelenségek, praerogációk, rendeletek félmagyarázata, rossz gazdálkodás napi renden vannak. Noha községünk szerencsés egyik elsőbbségi rangú hivatalnoknak szállást adni, sok oldalú elöglaltatása nem engednek időt figyelmének a helybeli községi igazgatás ágaira is kiterjedni, és itt alkalmazható azon régi közmondás: „a pap házán golyafészék minden ember látni, csak a pap nem látja.” Vólnak tán, kik a hibákat fölismerve azokon javítást eszközölhetnének, de ha ez egyik részének forró óhaját, a másik fél kézenyemesebbnek találja, hallgatni, és kivétlen hálót a zavarosban halászni. Míg tehát szomszéd falvainak az üdvös és czélszerű intézmények létesülnek és lábra kapnak, addig mi e jó példától elmaradva, rák módjára haladunk.

Mint nem újságot említem meg a pénz szűkét, ezzel járó adóexcentiót, s dacára a múlt évi igen gyenge termésnek, és nóha e vidéken 10 nagyobbcsertű szeszgyár naponta nagymértékben fogyasztja a gabonát, annak ily viszonyok közti csekély árát.

Az innen mintegy rövid félórára eső fülei vasgyárnál, míg az munkássait képes volt rendszeresen fizetni, sok szegény, de ügyes, és a gyár majd minden osztályaiban alkalmazható egyén lett foglalkoztatva; de a rendszeres fizetés megszüntével, innen is megapadt a keresetforrás.

A jövőben többet és tán jobbról, addig is e közmondással: „borúra derű.”

KÜLÖNFÉLÉK.

— „Hermannstädter Zeitung“ — mert nem íratjuk mindig egészen ki azt a sületlen hosszú címet „Vereinigt mit dem Siebenbürtger Boten“ — január 26-diki számában egyszerre öt lapnak felel külön-külön cikkkecskében. Először is a „Korunk“-at szorongatja, nevezne meg a „H. Ztg.“ azon számát, a melyben azon neki tulajdonított tétel áll, hogy „a szász nemz. gyűlés magát országgyűléssé proklamálta.“ Magyarázza, hogy „igényelni“ — in Auspruch nehmen és „proklamálni“ — proklamieren két különböző fogalom. Mindenesetre! De megjegyzendő, hogy „in Auspruch nehmen“ — igénybe venni, nem pedig csak igényelni (Auspruch machen) s ha a „Korunk“ magyaráz-

gatni kezdi most az igénybevétel fogalmának jelentőségét, körülbelül a „H. Ztg.“ marad nyelvészeti bölcsességével a bűdében. Azonban kiki seperjen a maga háza előtt. Ezután a „H. Ztg.“ egy másik cikkében a „Kolozsvári Közlöny“-hez fordul. Mondja, hogy az általa megpendített erdélyi Szászország kérdésehez lapunk több oldalról már két cikkben hozzászólt. Mellőzi az „alaptalan insinuatokat“ (basznosabb volna megcáfolni, de csak úgy — ha lehet!) Azonban — ugymond — abban igaza van a „Kolozsvári Közlöny“-nek, hogy még eddig egyetlen indokot hoztunk fel, miért óhajjuk, hogy a szász n. gyűlés országgyűléssé minősítessék: azért, hogy az osztrák Reichsrathba követeket küldhessen. De szolgál még egy motivummal. Azt mondja, hogy a jogegyenlőség különben nem kivihető. Minden néptörzsnek saját országgyűlése legyen, a hol más nemzet ne majorizálhassa. Egy erdélyi országgyűlésen a szászok soha se élvezhetik gyakorlatilag a jogegyenlőséget! Az erdélyi német nem vágyik uralomra, de nem akarja, hogy „házból kivessék.“ Az ország germanizálása még az abszolutizmus korában, a hatalmas német kormány alatt se sikerült. De a magyar nem kétkedik, hogy nemessége, politikai tapintata, parlamentarizmus gyakorlottsága által megtarthatja a felsőbbiséget, mely dacára minden kísérleteknek tényleg az ő részén van most is. A románok mindenfelé tekintgetnek: hol van román? már kész Romániát látnak, mely egész Erdélyt magába foglalja. Mi mentheti meg hát az erdélyi németet a majorizáltatás, alárendeltség és szolgaságtól, ha nem kikerekítése egy területnek, mely képviselőket küld az országgyűléssé minősített szász universitásba. Ez az a második motivum. Múltó társas az elsőnek. A t. szobeni politikus ur eddig csak egy erdélyi országgyűlést sürgetett, s ugyancsak morgolódott, hogy — alkalmasint „magyar cselszövények“ miatt — nem tartott még meg. Most már nem kell neki erdélyi országgyűlés — s ebben közelít nézpontunkhoz — hanem inkább beleegyeznek, hogy legyen csupán Erdélyben legalább is négy országgyűlés, mert ha józan észszel és méltányosan igényelhetők vagy éppen „igénybe vehetők“ találja a Kronland Sachsenlandot mit einem selbständigen Landtage, welcher den Reichsrath beschicken wird, talán a sokat emlegetett Gleichberechtigung és logika elvénél fogva következhetik egy kis Székelyország, egy kis Magyarország, s egy kis Romania felállítása Erdélyben, mindenik külön önálló országgyűléssel, melyek nem tudjuk fognak-e követeket küldeni a Reichsrathba, annyi bizonyos, hogy oly confusiót okozhatnak, hogy még a „Herm. Ztg.“ bölcs politikusának is megfájdulhatna a feje belé. Nő nem mondunk most egyebet. De csak képzeljék önké, aval végzi a „H. Ztg.“, hogy még néhány ilyen motivummal elállhat. Igen kíváncsiak vagyunk, hogy közölje, mert ez „mulatsághoz hasonló.“ Következik egy 10 sornyi cikk az „Ország“-nak szentelve. Egy gyengén pukánó él az után, azt mondja, hogy az „O.“ a „H. Ztg.“-ból egész cikket fordít le, hamisan fordít, s rossz „witz“-eket farag. Nő ehhez nem szólnunk. De egyet mi is megjegyzünk. Az „Ország“ egyike azon lapoknak, melyek legtöbb figyelmet látszanak fordítani az erdélyi ügyekre. De hogy értük azt, hogy az „erdélyi lapok“ szemléje leg többnyire csak a német lapok szemléje a magyar és román lapjainkól ezirben egyszerűen van szó. A ki nem ismeri a dolgok valódi mibenlétét, azután „az erdélyi lapok szemléje“ cím után azt hinné, hogy itt csak német lapok vannak. — A „Telegraf“ Roman-nal a „H. Ztg.“ szűrméniben gyöngöden bábák, s figyelmezteti a románokat a magyarokkal egyetemes veszélyeire. — A „Kronstädter Zeitung“-nak azt mondja a „Hermannstädter Ztg.“ hogy e két lap közt akkora a különbség, mint az északi és a déli sarkpont közt, mert a „Kr. Ztg.“ inkább állítja egy nagyvár, kolozsvár-bodjai vaspálya üdvözölő hatását, mint amaz erdélyi „Szászország“ czélszerűségét és lehetőségét. Ijesztgeti a szegény brassóiakat, hogy hej megszűrik még, miért nem dühöngnek az arad-szebeni vonal mellett stb.

— Szamosújvárról egy levelet vettünk, melyben panasza van a mézárások hsmérése ellen. E levél érteztése szerint a város kiadta haszonbérbe a mézárslási jogot, a haszonbérlet pedig mézárásokat fogad a legszegényebb osztályból, kiknek majd mi fizetést sem ad; mialtál ök természetesen oda vannak utalva, hogy a mérő serpenyő billentésének minősége szerint szerezzék meg családjaik napi életmért. Iró megjegyzi, hogy minden oly vállalat, mely a publikum nagy lelkületére támaszkodik, pártolendő ugyan, hanem a hsmérés nem tartozik ezen vállalatok közé, ennél fogva felkéri az illető hatóságokat, hogy a hsmérésre figyelmet fordítsanak. Ugyan-e levélben írják, hogy egy ottani magyar kereskedő örmény vetélytársai nagyon üldözöbe vették, s figyelmezteti az illetőket fontolják meg, ne hogy a magyar városokban hasonló mértékkel mérjenek. Bárha ezen nemzetiségek martalékos szugában nem csodálkoznánk, ha utoljára a gyalui havasokon fátvágó olasz telep is nemzeti autonómiaira törekednék, mindamellett az örmények székvárosáról sem tesszük fel, hogy ök egyebek akarjanak lenni, mint magyar honpolgárok. Eppen ezért nem osztjuk levelezőnk azon feltevését, hogy ama kereskedő elleni verseny-gésnek nemzetiségi okokat lehetne tulajdonítani.

— Aranyosszékről írják nekünk jan. 25-ről: Ha nincs, az is baj, ha van is baj. Bor pedig a múlt évben meglehetősen elég, és erős lett és van. És e baj, mert olcsó árban nagy mértékben fogyasztatván, sok baj idézett elő. Most csak egy bajt említek, azon véletlen gyilkolást, mely e hó 13-án Keresden történt; a hol is a növendék ifjuság — mint az oláh új év estén — egy leányos házhoz muskikat vivén tánczos mulatságot csináltak, a hová a „nagy“ legények is be szoktak tekinteni. Itt egy szabadsággal hazabocsátott (oláh) katona is megjelent, a kibe egy S. I. nevű legény azonnal belekötött, és orrát kezdte felverni. Ezt a katona sokáig türe, de mintán a kötekedők — mert az előbb említettnek még akadt egy cimborája — ki akarták hűszorolni a házból, hogy kiűnn megverjék, tolongás lett és a tolongás közt a katona nem bontakozhatván ki a „fogmeg“ek köréből, bieskot vett elő és az előbb kötekedő S. I. - nt egy szurta szíven, hogy az rögtön meghalt. Most a katona a f-vinczi fegyházban van, a kit, mint becsületes jellemű ifjút, mindenki sajnál a bekövetkező büntetés miatt; a leszurtról pedig úgy nyilvánul a közvélemény, hogy: érdemlett jutalmát megkapta. Még egyet nem hagyhatok említetlenül, azt t. i. hogy V. . . n egy oláh ember telket vett a rajta levő házról egy iszákos embertől, mint szokták mondani: per sundambudán, mit az atyafiak elleneték, de a vásár mégis csak megese. A vásárló e szerint fenyegetett állásba jött, mit ő sejté, biztosította a házat és a biztosítási táblát ki is szegte a kapura; de a tábla még azon éjjel alászállott a sárba és helyére kerekén gyufák és egyéb gyaszerek voltak illesztve. Időjárásunk nagyon tavaszi. E hó 19. és 20-án sürt eső esett, 21-re virradlag pedig nyugaton jó forma és tartós menydörgés volt hallható, a mi sok oldalú népjövedelmére nyújtott alkalmat.

— A szász nemzeti gyűlés második ülése január 26-ról elnapoltatott. Ugy látszik — egy mond a „H. Ztg.“ — hogy ama jelző: „Mi várhatunk!“ nálunk (a szászoknál) is gyakorlati irányra kezd jutni.

— A szász nemzeti gyűlésnek jan. 17-én tartott első megnyitó üléséről a szász lapok részletes közleményt hoznak. Rövid ismertetését ezelőtt már több számmal adtuk. Feleslegesnek tartjuk lapunk terét a hosszadalmas leírás szövegének fordításával foglalni el, ámbár öt hasábnyi lapottelek nem megvetendő a mostani sóvány időkben.

— Az erdélyi bányavidékeken, a bányászati vállalatok fenakadása folytán, az állapotok igen szomorítottak. Ezen nyomorúságos állapotok következtében — a „Kronstädter Ztg.“ szerint — az országos adónak katonai végrehajtás utján felhajtása ideiglenes főkörmányszéki elnök ö nmaga rendelkezéssel felfüggesztetett.

— Károlyfehérvárról írják nekünk január 27-ről: Tegnap viradóra egy és két óra között föltüzeltendő

TÁRCZA.

AZ

ÉSZAKI FÉNY.

(Folytatás.)

Nem levén elfogadva Zováthy Gábor gróf Hallayné házánál, bizalmas találkozása soha sem is lehetett Izidorával, és így nem is képzelte azt, midőn társas körökben azon vidám kedves hölgyet merengőnek s komolynak látta, hogy ennek oka azon kőszábir, melyet Rinald fenebbi leveleiből ismerhettünk. Ha e miatt Izidora még tartozkodóbb lett iránta, ebből Gábor egészen más magyarázatokat húzott, melyek reá nézve igen szomorítottak valának. Ugy kezdett előtte feltűnni, hogy Izidora többé nem azon nyájas, őszinte gyermek, kit ő az ősi sírnál ismerni és szeretni tanult, de kit mindamellett szeretni meg nem szűnend soha.

Csendes buskomorság kezdett erőt venni fiatalunk lelkén, s csak a kedves jó Aranka tudta szívét olykor földeríteni. Leggyakrabban is látogatta Arankát, szívére mindig gyógyító balzsam gyanánt hatott e magasztos lelki hölgy szelleműs és bizalmas társalgása. De éppen e gyakori együttlét és bizalmasság csak bővebb táplálékot adott köreikben a kölcsönös vonzalmukról származó híreknek, melyeket némileg igazolni látszott az, hogy Aranka a fiatalaság ily irányu ingerkedéseire mindig Zováthy Gábor égis magasztalásával felelt, annyira, hogy már többben szintugy irigykedni kezdekettek miatta e jó fura.

Néhány nappal a gróf Hallaynénak tett látogatás után Ozdyéknál láthatjuk lovagunkat.

A tisztos grófnő pamlagán ült elmélyedve egy zsebkönyv olvasásában. Eppen Vilmosnak egy szép beszélyt olvasta, s lehet-e az anya elött kedvesb szellemi élvezet, mint saját gyermekének elme születtjeivel mulatni. Azon szép eszmék s meleg gondolatok az ő szellemi unokái valának, és nem szereti-e mindenek felett a nagyanya unokáit?

A salon másik szögletében Aranka időzőtt Zováthyval. Eppen akkor beszélte el minő elfogadtatásban részesült gróf Hallaynéval, hogyan volt szerencséje reggel 10 órakor nyerni audientiát, és értekezhetni ő nagyságával a földkövítésről és ptyokatermesztésről. Gábornak nagy derűtséget okozott a szép Aranka boszankodása.

Gábor egy karszéken ült, mely az Aranka által elfoglalt pamlag karjával érintkezett. Beszélgetésük alatt az ifjú karja a pamlag karján nyugvók, bizalmas közelségben voltak egymáshoz, háttérben hagyva minden feszt.

— Ah még most látom, mily bizalmas közelségbe juték nagysághoz — szölt Gábor. Ha a tuillériák kertjéből valamely óriás távcsőben ide lehetne látni, minő aggodalmokat kelthetnék egy szivben. Mily szerencse, hogy a Kárpátok elzártak minket a külföld látköréből.

— Nem foghatom fel, honnan vette ön ingerkedéseinek ezen ujdón tárgyát. Egy idő óta nagyon is szereti emlegetni Páris nevezetességeit! — szölt Aranka.

— Kedves nagysád én látkóros vagyok, előttem nincs tér, nincs távolság. Nem emlékszik nagysád a napoleoni hadjáratok ko-

rából azon tábornokné nevére, ki a csatáren küzdő férje diadalait folyvást látta lelki szemével, s látta azon szomorú szempillantást is, midőn a tábornok hősiessége csata közt halva hult le lováról? Szellemi lényünknek ily csodálatos tulajdonai levén, bámul-e nagysád, ha oly titkokról tudok, melyekbe barátságos bizalma be nem avatott. A fiatal-ságnak azonban azon szép joga van, hogy a szív édes titkai körül ingerkedhetik a nélkül, hogy szerénytelennek mondhatnák. Így látok én egy bájos hölgyet szelid fekete szemekkel, göndör fecskeszín hajjal, egyszerű nemes és bájos alakkal, kinek gondolatjában fogamzanak e szavak: „Legelőbb a tuillériák kertjében találkoztam vele. Ő élénk figyelemmel kísért, mintha ismeretesen tetszettünk volna egymás előtt. Reám nézve legkedvesb meglepetés volt, midőn azon idegen városban ajkíróll hallhatam kedves anyanyelvünket. Közös kedves hazánk nevében engedjenek meg önk, hogy bemutatlanul körükbe tolakodam!“

— Ah Zováthy... mit beszél ön? — szölt megdöbbenve Aranka.

— Tagadja nagysád, hogy látkóros vagyok?

— Fogja meg e kötökösárt, segítsen rajtam: im ezer gordiusi esomó alakult e gomolyán — szölt Aranka kedves zavarral.

— Ez jó gondolat — szölt Gábor megfogva az Aranka által átnyújtott izetes ezüst kötökösárt — nagysád bizonyos sejt, hogy beavatkozásom által e gordiusi esomók is úgy kigombolyodnak, mint a hölgy szívek kedves apró titkai.

— Bámulnom kell — szölt barátságos őszinteséggel Aranka, mialtál finom hosszú

ujjaeskaival az összebonyolult fonalt tépetgette szét — igazán bámulnom kell, hogyan juthatott uti naplómhoz?

— Ah! — szölt kikapva Gábor — e véletlen őszinteséggel mindent igazolt nagysád! — Látam, hogy el vagyok áruháva s fölösleges a titkolózás — jegyzé meg a hölgy. Hogyan jutott naplómhoz? — folytató — azt föl nem foghatom. De mégis... igen! emlékszem, egykor künn feletem; ámde szabad volt-e oly kíváncsinak lennie? Várjon! Ezért lakolni fog.

— Ily bátor hős — szölt Gábor, megtitve domború mellét — hogyan rettegne ily gyöngéd ellentől?

— S azt hiszi, nem bírnak a hölgyek legyőzhetlen fegyverekkel, ha boszut akarnak állani? Azért, hogy kileste titkomat, még nincs egészen vértézve ellenemben. Önknek is lehetnek titkai és nem hizeleghetnek magamnak, hogy érettem jött Kolozsvárra. Mi lenne, ha nagynémén táncszestélyére nem kapna meghívást? A névsor össze van állítva, de a meghívó jegyek még nincsenek szétküldve. Érti-e, hogy megbosszulhatom magam?

— Hatalmába estem — szölt Gábor. Mi lenne belőlem, ha a második francziát és a cotillon el nem tánczolhatnám azon bájos hölgyvel, ki azokat Guizot minster estvélyén egy szép szálás szőke gróffal oly bájosan lejte Párisban ezelőtt körülbelül egy évvel. Kőlesönözze át nagysád azt a szerencsét nekem a gróf Csilláriné estvélyén, a mi amott Kázmér gróftól úgy boldogíthatá.

(Folytatjuk.)

Barts Ferenc kanonok ur kezelése alatt levő részint alapítványi, részint javadalmi véglegességi és dominális pénzek, melyek között a szent Ágoston alapítvány indult parokhiának alapítványi tőkéje, és a kanonoknak magán vagyonja is volt, összesen 50,000 ft o. é. eloroztattak. A me-reny valami kitanult cinb fogásan tűnik fel, mert ugyanis közírhírű levén, hogy az említett kanonok ur a gyakran történt égetések alkalmával a legderékabb tűzoltók egyike, ekkor is a Czirta Samu csire meggyújtott, az égés alatt hírnök jön, ki a kanonok urat fölébrészi s míg ez a tűzhöz leszaladt, szállását tolvajkulesccal fölnyitják, a fiókok-melyben pénzátára kulcsa áll, nyel nélküli új vésővel feltörlik és a pénztárt egészen kirabolták.

A báni értekezlet Zágrábban a korvát-tót föld-hitelintézet ügyében — mint a „P. L.”-ot 19-ről értesítik — b. Hellenbach indítványára f. hó 18-ki ülésében elhatáro-zá, hogy miután önálló horvát tót hitelbank felállítására nincs remény: hitellezés végett mind a magyar földhitelinté-zet, mind az osztrák nemzeti bank keresetessé meg. Az ülés folyama alatt érkezett két távirati jelentés, a mely szerint Strossmayer, diakovári püspök, ez intézet meg-alapítására 40,000, gr. Jankovich Gyula pedig 10,000 frtot irtak alá.

Az erdélyi vaspálya ügyében a „Független” bécsi levelezője jelenti: Hiteles értesülés nyomán jelenthetjük, hogy az erdélyi vasut központi bizottságának képviselői által ü Felségeshez folyó hó 8-án legalázatosan benyújtott folya-modvány már a kereskedelmi ministeriumhoz leérkezvén, itten magának a kereskedelmi minister ur ó excéjának el-nöklete alatt, folyó hó 24-dikén fog első ízben ülésileg tár-gyalás alá vétetni, mely alkalommal a kamatbiztosítás kér-dése is szövegére kerülend. Mint halljuk, ezen tárgyalás-bani részvételre a magyar kir. udv. kancellária is meg-hívott, mely ha jól tudjuk, Rohonczy udv. tanácsos ur ö mlt. által fogja magát ezen ülésben képviseltetni.

A külföldi s különösen a moldva- és oláhországi osztrák konzulások ügyében a brassói iparkamara előter-jesztést tett a kereskedelmi ministeriumhoz, mely nyomtatás-ban a magyarországi kereskedelmi s iparkamarákkal is kö-zöltetett. A felterjesztés elősorolja a konzulások hiányait s ezek okait azt mondja, hogy a konzulok többnyire a di-plomatiával foglalkozva, elhanyagolják a kereskedelmi ér-deket. Azt indítványozza tehát, hogy minden konzulhoz ke-reskedelmi ügynök neveztetnek ki. A mglu magyar királyi helytartótanács is különös figyelemre méltatá e felterjesztést, s mint Bécsből írják, azt indítványozta, hogy a konzulások czélszerűbb betölthetősére, (melyekre nem ritkán idegen ke-reskedők neveztetnek ki) oly magyar születésű ifjak is vétesseken fel a cs. k. keleti akademiába, s egyes ese-tekben állami segélyt is nyerjenek, kik a kereskedelmi szak-tanulmányokra különösen képesítettek. Ezek tüzetesben is-merve hazánk viszonyait, s érve a magyar nyelvet, a ma-gyar kereskedelem felvirágoztatásában nem lényegtelen té-nyezők lesznek.

Nemzeti színház. Szerdán, jan. 14-kén népelőadá-sul „Okos bolond” eredeti népsziműi énekkel 3 felvonásban, írta Szigeti József, zenéjét Bognár Ignác. Lapunk indítványa értelmében ez uttal a földszintre 20, a kazatra 10 kr bementi díj szabottat. Kevesebb, de figyelmesebb közönség vett részt az előadásban. Boér, Szöllösi Rózsa, Albisi és Vadász kielégítőleg adták szerepeiket.

Csütörtökön, jan. 15-kén „A koldusnő” dráma 5 felvonásban, írták Anicet Bourgeois és Masson, fordította Csep-regi. Jó előadás, szép közönség.

Szombaton, jan. 17-én „Az emancipált nők” legújabb vigjáték 3 felvonásban, írta a „Jó barátok” és „Fekete Gyöngy” szerzője Sardon Victor, fordította Radnótfáy Sám. Kisse tulzott, de jó irányú darab, melyben az igen szabad, ugynevezett amerikaiféle nevelésnek különösen a leányokra nézve veszedelmes következményeinek több példákban elő, mely megintatná a mi fogalmaink szerinti családi életet, a gyermekeknek a szüléktől függését, a nőknek szerepkörét, mely utóbbi állapotnak kinövésai az emancipált nők. Az elő-adás a legsikerültebbek közé számítható. Közönség nagy számmal. Ohajtást hallánk nyilvánulni több felől: vajha színrehoznák még vagy egyszer e mlt, meg pedig páros számu héletben, hogy a társaságban bérlő közönség azon része is láthassa, mely ez alkalommal nem láthatta.

Vasárnap, jan. 18-án „A siklósi leányok és Zsigmond király álma” énekes szimű új kiállításal, fegyvertáncczal 4 szakaszban, írta Börstein, fordította Komlósy. A felvoná-sok közben néma képletek görögűt mellett u. m. 1) egy boszú lo kar; 2) Mária Terézia, magyar királynő a mint 1741-ben a pozsoni országgyűlésen kis fiát az ország ren-deinek bemutatja; 3) Pannónia a hon mentőtől környezve. Merő látványosság!... a miben csak azt sajnáljuk, hogy némi belbecsével bíró vagy legalább a mostani idő igényei-vel nem ellenkező darabhoz nem volt köve. Börstein férz-művét kár volt halottaiból életre galvanizálni, mely Uros kántor uram korában is aligha a jobb darabok közé tarto-zott. Valjon mért ne lehetne némi rokonszenvére a mi nép-tanítónk közül is oly alakokat színehozni, mint pl. Eduard a „Koldusnő”-ben, ki nemes szívű barátja, tanácsadója, véd-angyala a szűkölködőknek s ügyefogyottak? Hát nálunk mind csak a kancsó fenekére szeretnek nézni? A más asz-talainál rendezen az összeomlásig bekopva magokat csak neveltségárgul szolgálhatnak a nép előtt? Végre valahára fel kellene bagyni e vétkes tapintatlansággal. A mai korban a haza jobbjai azon töprenkednek, hogy a kántorokat, nép-tanítókat, mint a nemzet alaperejének, a nép újabb meg-újabb nemzedékeinek képezőit, tehát a haza jövőjének igen nevezetes tényezőit miként lehetne tiszteltebb, tekintélyesebb állapotra segíteni s nem gyönyörködnek, hanem megbotrán-koznak benne vagy legjobb esetben szánakoznak rajta, ha értetlenség vagy rossz akarat Börstein vagy akárki más e jobb sorsra érdemes s kivált a jelen korban oly dicsérete-sen előre törekvő testületet színpadon vagy akárhol pellen-gérre állítja.

Kedden, jan. 20-án: „Choissy kisasszony, vagy nem tudja: fu-e, vagy leány” francia vigjáték 3 felvonásban. Írta St. Georges és Lopez, ford. Egressy Béni. E vigjáték

trivial menete talán élvezetes a párisi társadalomban, de a mi erkölcsainkhez nem talál. A játszóknál különben jól működ-tek, jelesen Gyulai Pilbois szerepében jól alakított *, ha-nem Szöllösi Rózsa (Leona) miután megtudta, hogy fia, oly rémitő sok „ah” mondott örömeiben, hogy végre már ezt hittik a vigjáték comicumának.

Szerdán, jan. 21-én, Cantarelli dalszínész jutalomjáté-kánál és utolsó fölléptetl a nagy operai egyveleg a „Fehér asszony”-ból és „Borgia Lucrétia”-ból s ezt megelőzőve „Egy csepe thea” francia vigjáték 1 felvonásban. Főleg a vig-játék kedvesen folyt le, a Paulai pár s Komáromi remekül adták szerepeiket, közönség kevés számmal.

Csütörtökön, jan. 22-én: „Uriel Acosta” szomorujáték 5 felv. írta Gutzkow, ford. Bulyovszky és Nádaskai. Paulai a czimszerepet a rendkívül viharos érzelmek személyesítését oly kitűnően adta, hogy maga Ira Aldrie is gyönyörködött volna remek játékában; a 4-ik felfolán végén háromszor hivatott ki egymásután, Paulainé is ugyancsak hozzá méltó Judith volt.

Szombaton, jan. 24-én, Albisi, mint fgyelő, jutalom-játékánál: „Borsszem Jankó, vagy jöttél helyébe jót várj”, tüneményes bohózat 3 felv. írta Telepi, zenéjét Pál Elek. Ez est dícsősége a kis Folinus Aurél (Borsszem Jankó), ki példányul szolgálhatott sok nagyok előtt: mily hatáso-san lehet játszani, szépen szavalni, s szavait jó taglejtés-sel kísérni, ha az ember sokat foglalkozik szerepével. A darab egyébiránt semmi pozitív becseset nem bír; de rontó hatása sincs s kivált a gyermekek, kik feles számmal vol-tak ez este képviseelve, jóízűen mulatoztak. A szorgalmas ügyelőknek meglehetősen jó jutalomjátéka volt.

Vasárnap, jan. 25-én: „Robkát huszár vagy tündér-kastély Magyarban”, ered. népszimű dalokkal és tánc-czal 3 felv. ujonnan átdolgozta Szentpéteri Zsigmond, zené-jét írta Szerdahelyi József. Egy pár szeméremmel össze nem férő s éppen apa szájából jövő kifejezésen kívül élve-zetes, kedves darab. Összevágó jó előadás, szép közönség.

Kedd, jan. 27. „Hamlet” került színpadunkra; lehet-len itt ne méltányolnunk a közönség azon élénk részvétét, melyet ezen Schakespearei remek mű iránt kinttettett. Lát-szik ebből, hogy Kolozsvárott erős és érett közönség van, és ha az itteni színész társaságok szorgalmat fordítanak elő-adásaikra, s választékos repertoirt tartanak, a dráma itt méltó közönséget talál. „Hamlet” előadásán a páholyok mind telve voltak; a zártcsák, földszint és karzat szintén csordulni. Az előadás kitűnő volt, és különösen ki kell emelnünk Paulait, ki a czimszerepet vitte, s abban bizo-nyára remekelt. Ezen egy egyénileg, mint képességgel kitűnő színész, ki egész életét elhivatásának szenteli, ez este-n bizonyítványt adta komoly studiumának. A mint érte-sültünk, négy év óta tanulmányozza „Hamlet” szerepét, át-olvasa a kitűnő mű színészek s műtetszek erre vonatkozó iratait, s midőn tanulmányaira nézve lelkiismeretét meg-nyugtathatá, csak akkor lépett föl e szerepben. Szépén, mely felfogással játszott, s valóban méltán kiérdemelte a tapsokat. Megdicsőírtük odaadó szorgalmát, képességét s sze-rencsét kívánunk neki pályáján.

POLITIKAI HÍREK.

FRANCZIAORSZÁG. Páris, jan. 24. A törvényhozó test felirati bizottsága e hó 19-kén tartotta első ülését. Tag-jainak nagyobb része kedvező érülettel viseltetik a pápa iránt; az első ülés óta elvült tűzte ki, hogy az ez évi fel-irásban semmi egyéb a politikára vonatkozó ne legyen, mint az, a mit a pápai kormányt illetőleg ajánlotta a császárnak. Ellenben a senatus bizottság ülésében a felirat kér-dése a legélelnebb vitát idézte elő. Különösen Pietri sena-tor és Goyon tábornok közt oly heves szóváltás történt, hogy csaknem véres következménytől tartanak.

A „Patrie” azt írja, hogy Franciaország távol fogja magát tartani Koburg herceg görög királyi jelöltetésétől, mivel nem akar nyomást gyakorolni a görögökre. Egyéb-iránt valósl, hogy Koburg herceg elfogadta a jelöltéséget feltételek alatt, a melyek most a kabinetek tanácskozási tárgyat képezik.

Troplong a mai bizottsági ülésben egy felirati javas-latot olvasott fel, a mely hétfőn fog a senatusnak előter-jesztetni.

A mexikói eseményekről a „France” azt jelenti, hogy a francziák miután Orizabából kiindultak, San Augustino del Palmer, San Simon, San Andres és Cuacucoila váro-sokat megszállották s december 11-kén Acacuncoban voltak 30 kilométernyi távra Pueblától. Utjukban egy fényes lo-vassági csatát vívtak.

Az idézett lap is igazolja, hogy Franciaország új ja-vaslatokat küldött Washingtonba. Ezek szerint a harezfelek nem fogják letenni fegyvereiket, hanem bizottság nevezet-nék, a mely a függő kérdéseket vizsgálat alá vegye s a kiegyenlítés alapját előkészítse.

Antonelli bíbornoknak a tuileriák kabinetjéhez intézett emlékiratát e hó 14-kén adta át a nuntius Drouyn de Lhuys-nek. Az emlékiratban elé vannak sorolva a reformok, a melyeket a pápa életbe akar léptetni még pedig úgy, hogy életbeteptetésüket nem függeszti fel az elvesztett tartomá-nyok visszaadásától. Ilyen reformok: A helyhatóságok megújítása, a tanácsosok választását illetőleg az 1850-i tör-vény alkalmazása mellett. Az államtanács és pénzügyi bi-zottság tagjainak szaporítása, az utóbbinak tanácskozási szavazat adatváu. Ugyde, így szól tovább a nevezett okmány, képes leendő a bizottság megkeveselített állam és kimerít-tett kincstár mellett, tanulmányozás alá venni, miképen le-hessen javításokat hozni be a közigazgatásba? Bizottság nevezetnek ki, a mely minden fenálló törvényekből egy tör-vénykönyvet szerkeszzen. E mellett azonban javítások is fognak tétetni. Az államkincstár szegénysége dacára, a pá-pai kormány közmunkákkal foglalkozik, s a postáigben is reformokat fog behozni.

OLASZORSZÁG. Turin, jan. 24. A „Stampa” a ró-mai nemzeti bizottság egyik kiáltványát közli, a melyben

* Mulokori színházi referadánkbán „Árva Feri, vagy a szerelmes ciszmadia legény”-ben Marosán János szerepében hibásan áll Paulai neve a Gyulaié helyett. Szini referens.

a van kimondva, hogy Rómában nincs Garibaldi-bizottság. A rómaiak végig meg akarnak maradni eddigi mérsékelt egyeduralmi elvekre hajló magatartásukban. Egyébiránt ta-gadják, hogy Garibaldi a meghasonlás eleme volna.

Rómából írják a „France”-nak, hogy a pápa egész-ségi állapota kitűnő. Továbbá: nem igaz, hogy valamely római bizottság aláírást indított volna a rablók által megká-rostitottak segélyezésére.

A milanoi hölgyek üdvözlő iratot küldöttek Garibaldi-nak. Az egész irat himzeve van egy fejer atlatczból készült óriási párnára, a melynek kerete a szavakkal együtt zöld, a tisztelgők nevei pedig veres selyemmel vannak kivarrrva. 300 név a milanoi nővilágból disziti a párnát s a három-száz delnő mindenike saját kezűleg varrta rá a magát. Ma-gát az üdvözlő iratot a legforróbb szeretet és tisztelet lengi át „az elnyomott népek hadvezére” iránt.

GÖRÖGORSZÁG. Athéne, jan. 15. A nemzeti gyű-lés első ülése igen viharos volt. Több választás megsemmi-sítettett, s az ideiglenes kormányt azzal vádolják, hogy ott nyomást gyakorolt. A nemzeti gyűlés pártokra szakadt s Gri-vas pártja (közvársasági) a leghatalmasabb. A hadsereg meg-újította azt a határozatát, hogy a nemzeti gyűlés határoza-tait védi s követi. A nemzetörség hasonlóan nyilatkozott. Athénben két új klub alakult, az egyik „athenei klub”, s a másik „a szent baza klub” nevet visel. Egy titkos bi-zottság is szervezkedik, a melynek czélja Epyrusban és Thessaliában általános fölkeltést kizsíteni elő. Nehéz esemé-nyeket várnak. Az utcákon névtelen kiáltványokat szórta szét, a melyben arra izgatnak, hogy a nép újra adja jelét bátorságának.

MOLDVA OLÁHFEJEDELEMSÉG. Bukarest, ja-nuár 16. A karácson előtti utolsó ülésben a kamara egyban-gul meghatározta, hogy a „szent helyek” számára alapi-tott zárdák jövedelmei már az 1863-iki költségvetésben az állam bevételei közé vétesseken fel. Hasonló szavazategység-gel mondotta ki a kamara: hogy a kormány felhivatik, hogy még a mostani ülészek folytán törvényjavaslatot terjeszsen a ház elébe az érintett kérdés végleges megoldására. Kre-zulesku belügy- és elnökminister a kormány nevében kife-jelentette, hogy a kamara fenebbi határozatait lehetetlen telje-sítenie, miután azok a leghomlokegyenesebb ellentétben álla-nak az 1858-ang. 19-i párisi szerződés határozányaival. E szerint látnivaló — jegyzi meg a „P. L.” levelezője — hogy előttünk a kamara és ministerium közötti oly megha-sonlás áll, a melybe, a párisi szerződés erejénél fogva, min-denik nagyhatalom jogosítva van beavatkozni.

Egyébiránt az érintett vizsálra a „Patrie” azt jegyzi meg, hogy a helyzet a dunai fejedelemségekben nem kívá-lón súlyos; vagy a kamara feloszlását, vagy a ministe-rek elbocsátását várják.

Konstantinápolyban előlloztak a szándéktól, hogy a fegyverszállítmány tárgyában biztost küldjenek Bukarestbe. Ha a dolog később újból szövegére kerülne, a török kor-mány helytt Konstantinápolyban fogna az illető hatalmak követeivel tanácskozni felette.

EGYIPTOM. Kairo, jan. 20. A meghalt alkirály Said pasa helyébe unokája Ismael pasa következett. Az új alkí-rály e hó 19-én fogadta az ideiglenes államok ügynökeit. A konzulok üdvözlék őt s bizelegve szólottak Said pasa tá-volléte alatti kormányzóságáról. Állásának nehez volta da-cára az alkirály akkor a nép nagy rokonszenvét nyerte meg, míg másrésről az idegen gyarmatosok mely tisztelekre keltek iránta. Ily előzmények Egyiptom jövőjére nézve a legbiztosabb zálogot nyújtják, mely mind az ország népé-gé, mind az egyéb nemzetiségeket érdekli. Az alkirály kö-szönetet mondott s még megjegyzé: „Feladatokat jól isme-rem, a melyet felséges uralkodóm színe előtt méltólag hiszek betölteni. Erősen elhatároztam rá magamat, hogy minden erőmmel az országnak szenteljem magamat. Minden jó kor-mányzat alapja rend a pénzügyekben. En elhatározó példát fogok nyújtani, midőn a régi rendszert megszüntetem, s oly civilistai állapotok meg, a melyen túl nem lépek. E rend-szabály a földmívelést ki fogja fejteni s a robotot megszünt-teteni, a mi az ország teljes felvirágzását megakadályoz-tatja. A szabad kereskedelem méltánylatra fog találni, s éppen így tekintetbe fog jöni a közérköcsiség érdekében a nevelés s az igazságszolgáltatás, mint a haladás alapja. Ö ré-mélt, hogy a konzulok közreműködésükkel mindig támogatni fogják. Beaubal erre így felelt: A franczia kormány mindig ajánlotta, hogy a Suez esatorna munkálatainál a robot ren-dszere ne alkalmaztassék. Az alkirály azt válaszolja, hogy ő soha sem gondolta, hogy Franciaország ily rendszert vé-dene s azért a suez esatornáról nem is akart szólni. Az alkirály beszéde nagyon feltűnt.

Ismail pasa követe ma indul Konstantinápolyba, hogy urának trónraléptét jelentse.

Ismail basa 32 éves s elődének eszméit, különösen Franciaország iránti előszeretétét nem osztja. Egészen an-gol befolyás alatt áll. Eonélfogva a „Neneste N.” e kormány-változást igen jó alkalomnak tartja a bécsi kabinetre néz-ve, hogy régiebb mulasztásait helyettesse. Ismail basa az új alkirály évek előtt Bécsben tartózkodott, hogy a katonai szakmában kiképezze magát, s mint mondják, Ismail basa igen kellemesen emlékezik vissza azon időkre, s hajlandó lenne az osztrák érdekeket azon távol vidékeken előmozdi-tani. Ebből világosan látható, hogy ismét egy oly alkalom kínálkozik, a melyet ha megint elszalasztanak, soha többé nem fog kínálkozni. Ennek felhasználására nézve nem mut-atkoznak oly sürgetőknek, ha a tapasztalás nem tanított volna meg, hogy az ily aggodalmak nem alapalanok. Alig fél éve annak, hogy Said basa, az elhunyt alkirály öhajását nyilvánította, Ausztriát és Bécsot meglátogatni; a helyett azonban, hogy az alkirály tárt karokkal fogadtatott volna, a helyett, hogy ittléte a kereskedés érdekében kizsákmá-nyoltatott volna, a helyett, hogy a basa tisztelettel halmoz-tatott volna el — mint azt Párisban és Londonban nagyon okosan tették — idejövetele elé oly akadályokat gördítettek, melyek arra ösztönözték, hogy szándékolt bécsi útjával végkép felhagyjon. Valjon azt hitte-e Rechberg gróf, hogy a fényes kapu hadat izent volna Ausztriának, ha Said basát oly előzékenységgel fogadja el, mint tették azt Párisban?

Vajha megváltozott volna politikája, vajha az egyiptomi új alkirály beiktatása alkalmul szolgálna neki arra, hogy Keleten gyümölcsöző politikát kezdjen, hogy ama gazdag országokat megnyissa az osztrák kereskedésnek, úgy hogy az osztrák gyáros és kereskedő ott nemzetközi barátság által biztosított piacra találhasson!¹⁴

Legújabb — Öröndetes hírül írhatjuk a következő tudósítást, mely az osztrák miniszterium pár tagjának anyagi ügyeink iránti jó indulatának adatául szolgál. A n.-várad-kolozsvári vasút ügyében közelébb Bécsben tartott értekezletről következő részleteket írja a „Ll.“ bécsi levelezője: Az elnököl kereskedelmi miniszter igen melegen nyilatkozott e pálya létesítése mellett. A hadügyminiszterium képviselője szintén ily értelemben nyilatkozott. A kamatbiztosítás új terhei miatt emelt aggodalmak ellenében kimondatott, hogy az áldozatnak tekintetbe nem vétethető ott, hol arról van szó, hogy Erdély a világforgalommal érintkezésbe jöjjön, kivált midőn ez lenne az első vasút Erdélyben. Továbbá az is kiemeltetett, hogy valószínűleg a tiszai pálya kamatbiztosítása is könnyebbül fog, ha ennek forgalma a pálya továbbvitelével növekszik. Kérdés tételt az iránt is, hogy a kamatbiztosítók miként nyújtandó? a reicharathal-e vagy nélküle? E kérdés kissé tűzbe hozta a kedélyeket, de a vitának gr. Wickenburg ő excja azon kijelentéssel véget vetett, hogy e kérdést a miniszteri értekezletnek kell fönnyagyni. Ezen értekezlet csak következő két kérdés fölött kell hogy határozzon.

1) Hogy a n.-várad-kolozsvári vaspálya terve elfogadható, helyes és hasznos-e?

2) E vaspálya létesülése annyira kívánatos-e, hogy a kamatbiztosítás megadása által is előmozdítandó?

E két kérdésre az értekezlet igen-nel válaszolt, s ennek alapján határozatott, hogy a kormány a vállalkozókkal további alkudozásra lépjen s a kamatbiztosítókot kilátásba helyezze.

E határozatokkal — jegyzi meg a levelező —

daczára annak, hogy a kamatbiztosítók megadásának alaki oldala még most is, mint előbb csak nyílt kérdés, a n.-várad-kolozsvári vasút ügye tagadhatlanul egy fontos lépéssel előre haladt.

— Bécs, jan. 26. A sz. pétervári tudósítások szerinti lengyel felkelésről szóló híreket, varsói tudósítások alapján, tulzottnak tartják. Berlini legújabb híresek értesítések szerint a lázadás Varsóban legyőzött s végképen elfojtását a vidéken is bekövetkezőnek várják.

— Lemberg, jan. 26. A 800 lengyel szökevénynek osztrák földre meneküléséről indult hír valótlan.

Ujabbak. Lemberg, jan. 25. Az izgatottság a lengyel királyságban, az unjeczozás folytán a legmagasb fokra hágott. Gyakrabban fordulnak elő erőszakoskodások: a felkelés kitörő felben van; a vasuti és távirati közlekedés Krakkó és Varsó között megszakítva, valamint Zitomierz és Brzesze-Litewski között a távirda, Skalatnál több mint 800 katonakötelezett, osztrák területre menekült s vendégzeretöleg fogadták őket.

— Sz. Pétervár, jan. 25. A mai „Journ. de St. Petersb.“ következő tudósítást közöl Varsóból: Csőtörtőkön 1000 főnyi banda átkelt a Visztulán a Nasielski erdők felé tartva. Az erdőkben kémszemlék tétettek, a mely alkalommal igen komoly ütközetek voltak Plock-, Ploons- és Radzinnál. Egy ezred üldözi őket. E hó 22-é éjjelén a lázadók Varsóban megtámadták az elkülönítve tanyázó csapatokat majd mindenütt, egyes katonákat megöltek s betörték a házakba. A szétosztott csapatoknak mindazáltal sikerült összpontosulni s a lázadókat visszaverni. A csapatok vesztesége 30 halott (köztük egy ezredes) és 90 sebesült (köztük egy tábornok). A lázadók vesztesége nagy. Általános csapatösszpontosítás rendeltetett el; az egész királyság ostromállapotba helyeztetett.

— Wiina, jan. 23. Egy számos banda, Lengyelországból jöve, megtámadta a Suracz-nál állomásozó ör-

csapatot. A századparancsnok, félve hogy bekerítik, visszahúzódtott Zabloudowba. Különbösen az egész környék nyugodt.

— Varsóban a forradalmi párt a 22-ről 23-ra virradó éjjet Bertalanéjűl tüzte ki. Éjféljáti az egész tartományban egyszerre támadás intéztetett a városi és helyőrségek ellen. Katonákat ágyaikkban leptek és fojtottak meg; a felkelők felgyújtották a katonák által erőlyesen védett falvakat. A felkelők mindenfelől nagy veszteséggel visszavertettek. A hadi törvények az egész királyságban kihirdetettek.

— Kassel, jan. 25. Törvényszéki nyomozás következtében kitűnt, hogy Haynau tábornok pisztolylyal lötte magát szájba. Halála rögtöni volt. A hegyes golyó megakadt a koponyájában. A fő kívülről sértetlen.

— Páris, jan. 25. A „France“ azt állítja, hogy a senatus válaszfelirata a legteljesebben helyesli a császár politikáját, kiváltképen a romai kérdésre vonatkozólag. — A császár ma osztotta ki a londoni tárlaton kitűntetett francziának az érdem díjakat. A jövő héten kísérel fog tétetni a hadi kikötőkben, hogy valjon az erődítmenyek és fegyvertárak bepáncélozása megfelelő a czélnek.

— Turin, jan. 25. A király Horatius di Negro altengernagyot nevezte ki tengerészeti miniszterré.

— London, jan. 26. A „Morning Post“ írja: Koburg herczeg görög királyi jelöltsége bevégeződött; alitólág rövid nap egymás protestans herczeg fog javaslatba tétetni. (Talan Sándor Hessen-darmstadti herczeg?)

Távirati tudósítás a bécsi börzéről

Januarius 28-kán: Nemzeti kölesűn 82.20. 5% Metalliques 75.50. Bank-részvény 821.—. Hitel-részvény 225.90. Váltó Londonra 115.70. Ezüst 114.15. Arany 5.57.

Januarius 26-kán: Urbéri kárpótlási kötvény: Magyar országai 74.75. Erdélyi 72.50.

T. és felelős szerkesztő DÓZSA DANIEL.

H I R D E T É S E K.

(23) HASZONBÉRBE ADANDÓ JOSZÁGOK. (1—3)

Iktári Gróf Bethlen Domokos ur szász-bányászai s ezen főjósághoz tartozó sz. harasztosi tagosított terjedelmes egész birtokai, szántókkal, kaszálókkal, elkülönített nagyszerű legelőkkal, kirekesztő joggal bíró regálékkal s azokhoz tartozó más helyiségekbeli résztbirtokokkal együtt, jövő april. 24-én kezdve haszonbérbe adandó több évekre. Utasítást adnak Kolozsvárti Seres László, Maros Váshelytől Jakab János ügyvéd urak.

Alóltit műkértész, a ki a vetemény és gyümölcs kertészetet tökéletesen érti: szolgálattot keres. Levél által értekezhetni Kendi-Lonán, gróf Teleky M. ur udvarában

(24) (1—4) H. Hessert, kertészszel.

(22) (1—3)

Kolozsvárt nagyutezában, a 287 szám alatt levő háznál egy telek 9 öl széles és 40 öl hosszú nagyon jó feltételek mellett örök áron eladó. — Azon a telken találtak: egy nagy csűr, alól megpadolva és felyül hámbarral gabonatarlásra ellátva, egy istálló 8 darab tehénre, egy istálló 4 lóra köből épített, egy sertés 8 drb. sertésre, egy raktár, egy nagy szekérszín és egy tőröküzakas, az udvaron egy jó kút; minden új karban van. A telek a zilahi főutvonálban van, a melyik utca végén a vasut induló hely lesz; tehát nagyon becses hely, mind raktárnak vagy különös lakhely- vagy gazdaságra használható. Ugyancsak nagyuteza 287 h. sz. alatt eladódna egy nagy virágos füvegházból mind a virágok. — 2000 darab külön-különféle virágok, nagyon illó áron.

(20) (3—3)

Több rendbeli kellemetlenségeim következtében közzé teszem, hogy ha találkoznak, kik az én meghatalmazásom nélkül pénzt kölcsönöznek vagy contora vásárolnak, minden ily uton származott követeléseket érvénytelennek nyilvánítok. A kiknek pedig rajtam valami törvényes követelések van, mától számítva hat het-k alatt rálam jelentsek magokat. B. Radák Istvánné, Gr. Rédey Klára.

(766)

MAINZI Drescher és Fischer

valódi **RETEK-CZUKORKÁINAK** egyedüli raktára Kolozsvárt Karvázy József fűszerkereskedésében, és WOLFF J. gyógyszerárában.

Ezen czukorkák, melyek már évek óta egész Németországban a legnagyobb sikerrel használtattak és mint a legjobb szer a köhögés és mell-fájás ellen elősmertetvén, annál inkább ajánlható, mivel a fennebbi gyárosok jelenleg sokkal jobbított retek-czukorkáinak hatásáról jót állanak.

Árai:

1 val. csomag 35 kr

1 lat 8 kr

1 valódi doboz 45 kr
Valódijában kapható még: Tordán, WOLF GÁBOR gyógyszerész urnál és Enyeden WINKLER JÁNOS ur fűszer, anyag és festék kereskedésében, és TRAJÁNOVITS EDE gyógyszerész urnál.

Egy jókarban levő (FLÜGEL)

ZONGORA

eladó vagy bérbe kiadó **Demjén Lászlónál,**
Kolozsvárt. (21) (2—3)

Haszonbéri hirdetés. (6—6)

(15) Özvegy Zakariás Antalónak **Fiátfalván** Udvarhelyszékben lévő jósága, az ahhoz tartozó terjedelmes udvarral, udvarház- és gazdasági épületekkel, egy nagyszerű nyolczkövű munt és lisztelő malommal, szeszgárral, valamint minden kül-

sókkal u. m. szálló-hegy-, nagykiterjedésű szántókkal és kaszálókkal egyetemben folyó év Szt. György napjától kezdve három vagy hat évre **haszonbérbe adandó.** Értekezhetni felőle fennirt tulajdonosnővel Brassóban 615 szám alatt.

STEIN JÁNOS

könyvkereskedésében Kolozsvárt, **Wittich Józsefnél** Maros-Váshelytől, **Dobray Nándornál** S.-Udvarhelytől, **Barthos Domokosnál** S.-Szentgyörgyön kapható:

Az erdélyi muzeum-egylet évkönyvei.

Szerkesztette Brassai Sámuel m. h. i. 1861. 4-r-1-ső kötet 1 frt. 70 kr.

II-dik kötet I-ső füzet 1862. 4-rét 80 lap. Ára 80 kr.

Népszerű A B C

és Elemi olvasó-könyv fiu és leány gyermekek számára. Irta Tóth Tamás kolozsvári év. ref. tanító. Ára 16 kr.

Csatározás a Daco-Roman törekvések ellen.

(Vonatkozva Ilarianu Papu „Erdély függetlensége“ című röpiratára.)

Irta Dózsa Dániel. Ára 40 kr.

Erdély földrajza

az alkotmányos közigazgatási felosztás szerint. Alsóbbrendű iskolák számára szerkeszté **MATUSIK NEP. JÁNOS** kegyes tanítórendi áldor és tanár, r. k. lyceumi könyvtárór, s a m. k. természettudományi társulat rendes tagja. (Egy színezett térképpel.) Ára 40 kr.

A magyar kényurak. Regény az Anjou-királyok korából 4 kötet. Ára 4 ft.
Histoire de Sibylle par Octave Feuillet 3 kötet 2 frt.
Az országbírói értekezletről, különös tekintettel a váltójogra. Lipcse. 1863. Ára 50 kr.
Oláh Judith. Történeli regény egy kötetben. Irta Dózsa Dániel. Ára 1 ft. 20 kr.

Ingyen tanító francia nyelvmester. A francia nyelvet szintoly könnyen, mint alaposan megtanulni kívánó magyar ifjaknak ajánlja Brassai Sámuel. I. rész. Az alap- és bővített egyszerű mondat. (A Kékkönyvtár XIV. füzet.) Ára 1 frt 60 kr.
Képek a hazai történelemből. Gyermekek számára szerkeszté Tanczos János. Ára 50 kr.

➡ **Most hagyta el a sajtót** ➡
s minden könyvtárúsnál kapható:

VADRÓZSÁK,

Székely Népköltési Gyűjtemény.

Szerkeszté **KRIZA JÁNOS.** 1863. (VIII—576 lap.) Ára 2 ft 50 kr.

Nyomatott az ev. ref. főtanoda betűivel. (Bel-farkasutca 74 sz.)